

ที่ ลป ๐๐๐๙.๕/ว ๑๕๐๒๕

ศาลากลางจังหวัดลำปาง

ถนนวิชิตราชดำเนิน ลป ๕๒๐๐๐

๕

กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แจ้งเตือนเกษตรกรระวังโรคใช้ดิน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคแมลลียอด (ใช้ดิน) ในภาคเกษตร จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ข้อมูลประชาสัมพันธ์เตือนเกษตรกรระวังโรคใช้ดิน จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดลำปาง ได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการเกษตรว่า ได้ติดตามสถานการณ์การเกิดโรคแมลลียอด หรือโรคใช้ดิน พบว่าในปี ๒๕๖๙ กระทรวงสาธารณสุข รายงานแนวโน้มการระบาดโรคใช้ดิน โดยข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๙ พบผู้ป่วยสะสมทั่วประเทศ จำนวน ๗๓๒ ราย เสียชีวิตจำนวน ๒๓ ราย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งโรคแมลลียอดเป็นโรคติดต่อแบคทีเรียที่พบได้ทั่วไปในดิน น้ำ นาข้าว แปลงเพาะปลูกพืช และบ่อน้ำ มักพบในช่วงฤดูฝน เชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางผิวหนัง การกิน และการหายใจรับฝุ่นละอองดินที่มีเชื้อโรคเข้าไป

จังหวัดลำปางพิจารณาแล้ว ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันโรคดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดโรคแมลลียอดที่อาจเกิดกับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงในการเกิดโรค เนื่องจากต้องมีการปฏิบัติงานที่สัมผัสกับดินและน้ำโดยตรง จึงส่งแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคแมลลียอด (ใช้ดิน) ในภาคเกษตร ในการนี้ ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ แจ้งเตือนเกษตรกรให้รับรู้ถึงสถานการณ์การเกิดโรคอาการของโรค และเฝ้าระวังป้องกันการเกิดโรค รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเกษตรกรอำเภอดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศิลป์ สลาวพันธ์)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทน เกษตรจังหวัด

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

กลุ่มอารักขาพืช

โทร. ๐ ๕๔๓๕ ๖๖๗๗

โทรสาร ๐ ๕๔๘๒ ๙๗๙๕

E-mail: lampang@doae.go.th

แนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคเมลิโออยด์ (ใช้ดิน) ในภาคเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โรคเมลิโออยด์ (Meloidosis) หรือที่รู้จักกันในชื่อ "ใช้ดิน" เป็นโรคติดเชื้อแบคทีเรียที่เกิดจากเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* พบได้ทั่วไปในดินและน้ำในประเทศไทย เชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายมนุษย์ได้หลายช่องทาง ทั้งการสัมผัสผ่านบาดแผลที่ผิวหนัง การหายใจเอาฝุ่นละอองที่มีเชื้อ หรือการบริโภคอาหารและน้ำที่ได้รับการปนเปื้อน

เกษตรกรเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เนื่องจากต้องสัมผัสกับดินและน้ำโดยตรงเป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน หรือเมื่อเกิดน้ำท่วมขัง หากผู้ป่วยมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ธาลัสซีเมีย และโรคไตวายเรื้อรัง ก็มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดอาการรุนแรงและอาจเสียชีวิตได้หากไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาอย่างทันท่วงที

อาการที่สังเกตได้

- มีไข้สูง หนาวสั่น
- ไอ เจ็บหน้าอก
- ปวดเมื่อยตัว อ่อนเพลีย
- มีฝี หนอง หรือบาดแผลตามผิวหนัง

การป้องกัน

- สวมรองเท้าบูทยางกันน้ำ ถูมมือยาง เสื้อแขนยาว และกางเกงขายาว/ชุดกันเปื้อน เมื่อต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น นาข้าว สวน แปลงผัก หรือเมื่อสัมผัสดินและน้ำโดยตรง
- ล้างมือ ล้างเท้า และอาบน้ำทันทีด้วยสบู่และน้ำสะอาด หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานที่ต้องสัมผัสกับดินหรือน้ำ
- ดูแลความสะอาดของบาดแผลที่ผิวหนัง หากมีบาดแผลหรือรอยขีดข่วน ควรรีบทำความสะอาดด้วยน้ำสะอาดและสบู่ ใส่ยาฆ่าเชื้อ และปิดแผลด้วยผ้าสะอาดหรือพลาสติก เพื่อป้องกันเชื้อเข้าสู่ร่างกาย
- ดื่มน้ำที่สะอาด ดื่มสุก หรือน้ำบรรจุขวด
- รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ สะอาด และหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่สัมผัสกับดินหรือน้ำที่ปนเปื้อน

"หากมีอาการสงสัย และมีประวัติการสัมผัสดิน น้ำ โคลน ควรรีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติว่า 'เป็นเกษตรกร' หรือ 'มีประวัติสัมผัสดิน/น้ำ/โคลน'" เพื่อให้แพทย์สามารถวินิจฉัยและให้การรักษาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

เกษตรกรรู้ไหม?

โรคใช้ดินป้องกันได้

เฝ้าระวังโรคใช้ดิน

โรคใช้ดินหรือโรคเมลิออยด์

เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย
เมอริโคเดอเรีย ซูโดมิลลียาย
พบได้โดยทั่วไป ในดิน นาข้าว ท้องไร่

ใครเสี่ยงบ้าง?

ผู้ที่ประกอบอาชีพ ที่สัมผัสกับดิน
และน้ำเป็นเวลานาน เช่น เกษตรกร
ผู้ที่มีโรคประจำตัว และภูมิคุ้มกัน
บกพร่อง

เข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง

1. การสัมผัสน้ำหรือดินที่มีเชื้อปนเปื้อน
2. ดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนเชื้อเข้าไป
3. สูดหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อเจือปนอยู่เข้าไป

ป้องกันอย่างไร?

หากต้องทำงานสัมผัสกับดินและน้ำ
ที่เปียกชื้นเป็นเวลานาน หรือมีบาดแผล
ขีดข่วน

ควรสวมถุงมือและ
รองเท้าบูทเพื่อป้องกัน

ดื่มน้ำสะอาด
หรือน้ำต้มสุก

เมื่อเสร็จภารกิจให้รีบ
อาบน้ำชำระร่างกาย
ด้วยสบู่และน้ำสะอาด
ทันที

หลังลุยน้ำโคลน หากมีอาการไข้สูง
ติดต่อกันเกิน 5 วัน ไอ หรือเกิดแผล
ฝีหนองตามร่างกาย

**“อย่าชะล่าใจตัวเอง ควรรีบพบแพทย์
และแจ้งประวัติเสี่ยงให้แพทย์ทราบ”**

กรมส่งเสริมการเกษตร